

Beslut

Språkskolan i Umeå ekonomisk förening
Skärvstensgatan 6
906 56 Umeå

2019-12-17
1 (4)
Dnr 2019:3167
Aktbilaga 27

* Rättelse enligt 36 § förvaltningslagen
(FL 2017:900) den 19 december 2019.
/ Eva-Lena Olund-Brändström

Beslut efter riktad tillsyn av Språkskolan i Umeå ekonomisk förening

Beslut

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Språkskolan i Umeå ekonomisk förening (organisationsnummer 769600-4535) att **senast den 1 september 2020** avhjälpa påtalade brister genom att vidta följande åtgärder:

- Se till att det bundna egna kapitalet återställs, vilket innebär att det egna kapitalet minst uppgår till summan av medlemsinsatserna. Detta kan uppnås genom att kapital tillskjuts huvudmannen genom exempelvis medlemstillskott och kan visas genom att huvudmannen inkommer med en uppdaterad resultat- och balansrapport samt tillhörande underlag som verifierar tillskottet. Det egna kapitalet kan även återställas genom att huvudmannen genererar resultatmässiga vinster. Detta kan visas genom att huvudmannen inkommer med en aktuell resultat- och balansrapport.
- Se till att huvudmannen har ekonomiskt utrymme att löpande kunna betala sina skulder när de förfaller till betalning. Det ekonomiska utrymmet kan exempelvis visas genom att huvudmannen inkommer med en aktuell resultat- och balansrapport samt en likviditetsbudget per månad för återstoden av räkenskapsåret 2019 samt för helåret 2020. I likviditetsbudgeten ska förväntade in- och utbetalningar framgå.

De vidtagna åtgärderna enligt ovanstående ska senast samma dag som ovan redovisas till Skolinspektionen på adress Skolinspektionen, Box 3177, 903 04 Umeå eller till skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se Redovisningen ska lämnas av styrelsen för skolan eller den som företräder huvudmannen.

Bakgrund och utredning

Skolinspektionen initierade under våren 2019 en riktad tillsyn av Språkskolan i Umeå ekonomisk förening. Tillsynen har omfattat en kontroll av huruvida huvudmannen har

de ekonomiska förutsättningar som krävs för att följa de föreskrifter som gäller för verksamheten. I anslutning till detta har myndigheten även genomfört en ägar- och ledningsprövning. Huvudmannen har fått besvara en rad frågor och har ombetts att skicka in dokumentation i ärendet. Skolinspektionen har under utredningens gång även begärt att få ta del av dokumentation från andra myndigheter. Handlingar som ligger till grund för beslutet har kommunicerats med Språkskolan i Umeå ekonomisk förening som inte avhörts.

Av utredningen i ärendet framgår inte annat än att huvudmannen uppfyller författningarnas krav inom ägar- och ledningsprövning. Däremot finns brister i huvudmannens ekonomiska förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för verksamheten. Nedan redogörs för på vilket sätt huvudmannen brister i detta avseende.

Motivering till beslutet

Rättslig reglering

Enligt 2 kap. 5 § skollagen får enskilda efter ansökan godkännas som huvudman för bland annat förskoleklass och grundskola. Godkännande ska lämnas om den enskilde genom erfarenhet eller på annat sätt har förvärvat insikt i de föreskrifter som gäller för verksamheten, har ekonomiska förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för verksamheten och i övrigt har förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för utbildningen. Skolinspektionen har enligt 26 kap. 3 § p 4 skollagen tillsyn över att enskilda som godkänts av Skolinspektionen fortlöpande uppfyller kraven i 2 kap. 5 § skollagen.

Av förarbetena (prop. 2017/18:158 s 50 f. och s 122) till ovanstående bestämmelser framgår bland annat följande. Den enskilde ska ha ekonomiska förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för verksamheten. Kravet gäller under hela den tid då verksamheten bedrivs. I kravet på ekonomiska förutsättningar ligger att verksamheten ska bedrivas på ett sätt som innebär att den bär sina kostnader och att det finns ekonomiskt utrymme för nödvändiga investeringar. Det kan bli aktuellt att ingripa mot en aktör om ekonomin kraftigt försämras, till exempel genom vikande elevunderlag eller att aktörens tillgångar minskar, på ett sådant sätt att det påverkar förutsättningarna att bedriva en verksamhet av godtagbar kvalitet enligt lagar och andra föreskrifter.

Om en aktör kan visa att den har ekonomiska medel att hantera en kortvarig minskning av efterfrågan, eller genom prognos kan visa att verksamheten på nytt kan drivas med överskott innan den ekonomiska situationen inverkar menligt på verksamheten, bör det inte bli aktuellt med ingripande på den aktuella grunden.

Skolinspektionens utredning

Skolinspektionens utredning visar att huvudmannen per den 31 december 2018 redovisar ett negativt eget kapital. Detta innebär att tillgångarnas bokförda värde understiger skuldernas bokförda värde. Enligt den senaste årsredovisningen, för kalenderåret 2018, redovisar huvudmannen ett negativt eget kapital på minus 7,1 miljoner kronor. Det bundna egna kapitalet i form av medlemsinsatser uppgick i årsredovisningen för år 2018 till 558 700 kronor. Trots detta är summan av eget kapital negativt då de ackumulerade förlusterna uppgår till minus 7,7 miljoner kronor enligt årsredovisningen för år 2018. Det negativa egna kapitalet härrör sig från stora ekonomiska förluster under åren 2014–2015 och beror enligt huvudmannen på en flytt till nybyggda lokaler. Huvudmannen tvingades att flytta till nya lokaler då Umeå kommun sade upp huvudmannen från de tidigare lokalerna. Sedan dess, det vill säga mellan år 2016 och år 2018, har huvudmannens verksamhet burit sina kostnader, vilket dock inte återställt det egna kapitalet. Under år 2016 och år 2017 var lönsamheten relativt låg med årliga resultat på 39 000 kronor respektive 93 000 kronor. Under år 2018 ökade däremot lönsamheten avsevärt då huvudmannen redovisade ett årsresultat på 2,2 miljoner kronor. De positiva årsresultaten har minskat underskottet i eget kapital från minus 9,7 miljoner per den 31 december 2015 till de minus 7,1 miljoner kronor som angetts ovan per den 31 december 2018. Enligt preliminära resultat- och balansrapporter för perioden januari 2019 till juni 2019 fortsatte huvudmannen att bära sina kostnader, men lönsamheten sjönk jämfört med år 2018. Preliminärt resultat för perioden var 310 000 kronor.

Skolinspektionens utredning visar vidare att huvudmannen har en svag betalningsförmåga. Detta innebär en risk för att huvudmannen inte kommer kunna betala sina skulder i takt med att de förfaller till betalning. Under år 2018 har skatter och avgifter betalats för sent ett flertal gånger enligt en anmärkning i revisionsberättelsen. Enligt information från UC hade huvudmannen ett restfört skattekonto på 22 000 kronor i januari 2018. De kortfristiga skulderna har vid varje bokslut sedan år 2014 överstigit omsättningstillgångarna, vilket innebär att huvudmannens kassalikviditet varit låg vid respektive bokslut. Per den 31 december 2018 uppgick omsättningstillgångarna till 3,0 miljoner kronor medan de kortfristiga skulderna per samma datum uppgick till 7,2 miljoner kronor. Trots den låga kassalikviditeten respektive år finns det inte någon information på UC avseende betalningsanmärkningar som hänför sig till åren 2014–2017. Inte heller har det funnits någon anmärkning i revisionsberättelserna avseende dessa år. Dock har tidigare ej betalda lokalkostnader omvandlats till en långfristig och räntebärande skuld.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen inte har ekonomiska förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för verksamheten.

Språkskolan i Umeå ekonomisk förening har ett negativt eget kapital och har inte betalat sina skulder när de förfallit till betalning. Att huvudmannen har ett negativt eget kapital innebär att tillgångarnas bokförda värde understiger skuldernas bokförda

värde och att huvudmannen därmed saknar medel för att hantera resultatmässiga förluster. Att skulderna är större än tillgångarna innebär en risk för huvudmannens fortlevnad.

Det egna kapitalet uppgick per den 31 december 2018 till minus 7,1 miljoner kronor, beroende på förluster under åren 2014–2015. Verksamheten har sedan år 2016 inte visat tillräckliga överskott för att återställa det egna kapitalet trots en stor lönsamhetsökning under år 2018. Att återställa det egna kapitalet innebär att detta minst ska uppgå till summan av det bundna egna kapitalet, vilket i huvudmannens fall avser medlemsinsatser. De preliminära balans- och resultatrapporterna för det första halvåret 2019 visar preliminärt att lönsamheten från år 2018 inte kunnat bibehållas, men att verksamheten ändå fortsatt bär sina kostnader och ger ett visst ekonomiskt överskott som dock inte räckt till för att återställa det egna kapitalet enligt ovan.

Huvudmannens betalningsförmåga är svag och att det råder en osäkerhet huruvida huvudmannen har utrymme att betala såväl löpande som oförutsedda utgifter. Revisorn har i sin revisionsberättelse för år 2018 anmärkt på att skatter och avgifter har betalats för sent vid ett flertal tillfällen. Dessutom finns information från UC avseende restfört skattekonto under år 2018. Huvudmannen har också skulder i form av tidigare ej betalda hyreskostnader, vilket tyder på att huvudmannen redan innan år 2018 hade problem med likviditeten. Kassalikviditeten har varit svag vid de senaste fem bokslutsdatumen, vilket innebär att omsättningstillgångarna understigit summan av kortfristiga skulderna vid dessa tillfällen.

Skolinspektionen bedömer sammantaget att bristerna i huvudmannens ekonomi medför att Språkskolan i Umeå ekonomisk förening inte uppfyller lagens krav på att ha ekonomiska förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för verksamheten. Huvudmannen föreläggs därför att vidta åtgärder för att rätta till påtalade brister.

På Skolinspektionens vägnar

Eva-Lena Ölund-Brändström

Beslutsfattare

Ginger Zakrisson

Utredare